

Prædiken til Juledag

Joh. 1,1-14

Anden tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

I begyndelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. Han var i begyndelsen hos Gud. Alt blev til ved ham, og uden ham blev intet til af det, som er. I ham var liv, og livet var menneskers lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket greb det ikke. Der kom et menneske, udsendt af Gud, hans navn var Johannes. Han kom for at aflægge vidnesbyrd, han skulle vidne om lyset, for at alle skulle komme til tro ved ham. Selv var han ikke lyset, men han skulle vidne om lyset. Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud. Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed.

Johannesevangeliet 1,1-14

I begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden. Jorden var dengang tomhed og øde, der var mørke over urdybet, og Guds ånd svævede over vandene. Gud sagde: »Der skal være lys!« Og der blev lys. Gud så, at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket. Således begyndte vi dagens gudstjeneste – og således begynder Bibelen, idet den begyndelsesvis beskriver, hvordan alting begyndte i begyndelsen.

Og i dagens evangelietekst, som tilmed er begyndelsen på Johannesevangeliet, der føjes der ovenikøbet mere til denne første begyndelse: for i begyndelsen var også ordet, og ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.

Juledag står med andre ord i begyndelsens tegn. Teksterne sværmer om dette nærmest mirakuløse fænomen, at noget overhovedet kan begynde. Når noget begynder, kan det synes, som om det opstår ud af den blå luft, men de fleste begyndelser er uendeligt lang tid undervejs. Den næste begyndelse er måske allerede i gang med at begynde, uden at vi skænker det så meget som en tanke. Men selvom noget altid går forud for en begyndelse, så er det væsentligt, at de mest fantastiske begyndelser er dem, som forandrer alt.

I begyndelsen skabte Gud Himlen og Jorden. Jorden var dengang tomhed og øde, sådan skrives der i skabelsesberetningen, og netop det, at fravær af substans og mening kan være afsæt til begyndelse, synes jeg, er en fantastisk tanke.

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 801, 125 årgang
December 2023
ISSN 0901-2214

Tomhed og øde. Jeg tror, alle kender til, at livet både kan føles tomt og øde. Uden retning og bevægelse, men låst fast i stilstand. Men i tomheden og i det øde kan der altid opstå begyndelser, og også i livet skal der så lidt til, at det, som kan synes tomt og livsforladt, igen gribes af mening og nye muligheder.

Lyset og mørket har altid komplementeret hinanden, lige så længe som Jorden har roteret om Solen. De har altid skiftes til at indtage scenen. Og sådan er det også i menneskelivet. Sorrow og glæde de vandre til hobe, som Kingo skrev. Der findes ikke glæde uden sorg, der findes ikke lys uden mørke.

Men i troen har vi et lys, som aldrig går ud. Et lys, som aldrig fortrænges af mørkets kræfter. Og selv når alt synes tomt, øde eller som en lang kold nat, så er troen på Guds kærlighed et lys, som vi altid kan varme os ved. Lyset, som ikke gribes af mørket, lyset, som skinner i os allesammen for, at vi kan være lys for hinanden.

Mørket i verden slipper vi ikke af med – det er en del af vores skabelse, og al natur indeholder det onde, det knægtede og det krigeriske. Det er en forudsætning for al livs overlevelse og beståen. En besynderlig ond cirkel, hvor livet forsvares sig imod det onde ved selv at handle ondt. Det gælder også os mennesker – ja, det gælder måske tilmed os mennesker i en hel særlig grad. For skønt vi besidder denne helt specielle plads i naturens rangorden, hvor vi har fået skænket evnerne til at reflektere og tænke på et niveau, som er ganske uhørt i forhold til alt andet liv omkring os, så kan vi alligevel ikke undsige os den tilbøjelighed til mørke gerninger, som er indlejret i alt det skabte.

Men Gud skabte også lyset i os mennesker. Og fra vores begyndelse er givet muligheden til at gøre det gode frem for det onde, og så længe vi kan tro på, at der findes en kærlighed og godhed, som transcenderer al ondskab, så vil det altid være muligt at finde nye begyndelser der, hvor al håb ellers synes ude.

Skabelsberetningens beskrivelse af, hvordan Gud skiller lyset fra mørket, er fantastisk i den hen-seende. For det fortæller os, at der altid er en lysets vej. Også selvom både lys og mørke sameksisterer, så er det gode lagt ned i vores grund fra begyndelsen af. Det er altså altid til stede. Det gode er altid en mulighed.

Den kan virke meget abstrakt. At det gode i sin essens er en eller anden sfærisk værdi, som findes i os allesammen et eller andet sted. Men så er det jo så heldigt, at denne her abstrakte tanke, dette kærlige potentiale, denne guddommelige kraft, er blevet konkretiseret for os. For ordet blev kød. Og Guds kærlighed inkarnerede sig selv i en tømrersøn fra Nazaret. Og i Jesu gerninger kan vi finde vores kompas – vi kan finde vores røde ariadnetråd, som kan lede os igennem mørkets labyrinter.

Julenat blev Gud menneske. Ordet blev kød. Det abstrakte blev konkret. Og på en gang var det, som alting og ingenting var forandret fra det øjeblik. Ingenting var forandret i den forstand, at der naturligtvis også fandtes godt og ondt før Kristus. Alting var forandret i den forstand, at der nu fandtes et menneske på Jorden, som skulle gå forrest i en sådan grad, at han ikke bare lod sig føde, men også lod sig dø for vores skyld.

Og fra hans fødsel begyndte noget helt nyt. Ud af hans fødsel opstod nemlig en helt ny relation mellem Gud og mennesket. For hvis Gud kan gå på vores jord, i vores jordiske rige, ja, så er vores rige et gudsrige. Og så er det op til os at opretholde dette gudsrige, som er midt iblandt os. Det er op til os at sørge for, at næstekærligheden, det gode selv, det uendelige lys, ikke falder tilbage i et abstrakt urdyb, men vedbliver at være noget helt konkret. For det, der begyndte julenat, er slet ikke forbi med at begynde. Og omkring os er der masser af mulighed for at leve med ham, som fødtes i stalden. Julefortællingen er med andre ord slet ikke forbi. Der er nok at tage fat på. Vi kan begynde med det samme. Amen.

Mads Graves Pedersen

Præst i Tagensbo Kirke

Salmer (Den Danske Salmebog):

15: *Op al den ting som Gud har gjort*

103: *Barn Jesus i en krybbe lå*

100: *Kimer i klokker*

90: *Op, glædes alle, glædes nu!*

118: *Julen har englelyd*

122: *Den yndigste rose*

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov – Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk